

Prvotní Historie

Druhá Lekce

Ráj Ztracený a Nalezený

Manuskript

Biblical Education. For the World. For Free.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem za účelem zisku, s výjimkou stručných citací pro účely recenzí, komentářů nebo vědecké práce, bez písemného souhlasu vydavatele, společnosti Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Pokud není uvedeno jinak, všechny citáty z Písma pocházejí z Českého Studijního Překladu. Použito se svolením KMS a Nadačního fondu ČSP.

O SPOLEČNOSTI THIRDMILL

Thirdbmill je nezisková evangelikální křesťanská služba, která byla založena v roce 1997 a jejímž cílem je poskytovat:

Biblické vzdělávání celému světu zdarma.

Naším cílem je nabídnout bezplatné křesťanské vzdělávání statisícům pastorů a křesťanských vedoucích po celém světě, kteří nemají dostatečné vzdělání pro službu. Tento cíl naplňujeme tím, že vytváříme a celosvětově šíříme bezkonkurenční multimediální seminární kurikulum v angličtině, arabštině, mandarínštině, ruštině a španělštině. Naše lekce jsou také překládány do více než tuctu dalších jazyků prostřednictvím našich partnerských služeb. Učební plán se skládá z graficky zpracovaných videí, tištěných instrukcí a internetových zdrojů. Je navržen tak, aby jej mohly používat školy, skupiny i jednotlivci, a to jak online, tak ve vzdělávacích komunitách.

V průběhu let jsme vyvinuli vysoce nákladově efektivní metodu tvorby oceňovaných multimediálních lekcí s nejlepším obsahem a kvalitou. Naši autoři a redaktori jsou teologicky vzdělaní pedagogové, naši překladatelé jsou teologicky zdatní rodilí mluvčí cílových jazyků a naše lekce obsahují poznatky stovek uznávaných profesorů seminářů a pastorů z celého světa. Kromě toho naši grafici, ilustrátoři a producenti dodržují nejvyšší výrobní standardy a používají nejmodernější vybavení a technologie.

Pro dosažení našich distribučních cílů Thirdbmill navázal strategická partnerství s církvemi, semináři, biblickými školami, misionáři, křesťanskými vysílacími společnostmi a poskytovateli satelitní televize a dalšími organizacemi. Tyto vztahy již vedly k distribuci bezpočtu videolekcí domorodým vedoucím, pastorům a studentům seminářů. Naše webové stránky také slouží jako distribuční cesty a poskytují další materiály, které doplňují naše lekce, včetně materiálů o tom, jak založit vlastní vzdělávací společenství.

Společnost Thirdbmill je daňovým úřadem uznána jako korporace 501(c)(3). Jsme závislí na štedrých příspěvcích církví, nadací, podniků a jednotlivců, které lze odečíst z daní. Další informace o naší službě a informace o tom, jak se můžete zapojit, najdete na [adrese](http://www.thirdmill.org) www.thirdmill.org.

OBSAH

ÚVOD	1
LITERÁRNÍ STRUKTURA	1
Přehled.....	1
V Zahradě	2
Zlepšený Stav	2
Prokletí.....	2
Mimo Zahradu	2
Symetrie.....	3
Začátek a Konec	3
Střední Části	4
PŮVODNÍ VÝZNAM.....	5
Zahrada	5
Identita	5
Posvátnost.....	7
Loajalita.....	9
V Edenu	9
V Kanaánu	9
Důsledky.....	11
Smrt	11
Bolest.....	12
Vyloučení.....	12
MODERNÍ APLIKACE	14
Inaugurace	14
Pavel	14
Matouš	15
Trvání	16
Pavel	16
Jakub.....	17
Dovršení	17
Římanům	17
Zjevení.....	18
ZÁVĚR	18
SLOVNÍČEK	21

Prvotní Historie

Druhá Lekce

Ráj Ztracený a Nalezený

ÚVOD

Předpokládám, že každý někdy něco ztratí. Možná je to kniha. Možná je to klíč od domu. Nevím, jak vy, ale já když něco takového ztratím, první, co udělám, je, že se vydám po svých stopách. Alespoň v duchu se krok za krokem vracím v čase, abych si vzpomněl, kam jsem ztracenou věc položil. Pak, jakmile se vydám po svých stopách, pečlivě to co jsem udělal špatně, provedu naopak. Klíče položím na stůl, kde mají být, a knihu se vrátím na polici. Zpětné sledování a obrácení toho, co jsem udělal, je jeden z nejlepších způsobů, které znám, jak najít něco, co jsem ztratil.

Tuto lekci jsme nazvali „Ráj ztracený a nalezený“ a zaměříme se na Genesis 2:4-3:24, příběh o hříchu Adama a Evy v rajské zahradě. Uvidíme, že Mojžíš napsal o ztrátě ráje Adamem a Evou, aby povzbudil Izrael k tomu, aby se vydal po stopách a vrátil kroky, které Adam a Eva v oné rajské zahradě učinili. Pouze pokud by se Izrael z tohoto příběhu poučil, mohl doufat, že opět nalezne ráj, a uvidíme, že povzbuzení, které Mojžíš Izraeli poskytl, je také Božím poselstvím pro nás dnes. Když se vrátíme ke krokům Adama a Evy, mohou i dnešní křesťané najít ráj.

Naše zkoumání Genesis 2 a 3 se rozdělí do tří částí: Nejprve prozkoumáme literární strukturu této pasáže. Za druhé se zaměříme na původní význam těchto kapitol, abychom rozpoznali, proč je Mojžíš pro děti Izraele napsal právě tak, jak je napsal. A zatřetí upozorníme na moderní aplikaci tím, že se budeme ptát, jak nás Nový zákon vede ke správnému používání této pasáže v našem životě. Začneme literární strukturou našeho úryvku.

LITERÁRNÍ STRUKTURA

Ačkoli je Genesis 2-3 poměrně dlouhá pasáž a dotýká se mnoha témat, tvoří vlastně jednotné vyprávění. Abychom této pasáži správně porozuměli, musíme se na tyto dvě kapitoly zaměřit jako na jeden literární celek. Naše zkoumání literární struktury Genesis 2-3 bude mít dva hlavní cíle: zaprvé získáme přehled o hlavních částech pasáže a zadruhé okomentujeme některé významné symetrie mezi těmito různými částmi, abychom mohli pochopit jádro toho, co Mojžíš Izraeli říkal. Začneme přehledem literární struktury Genesis 2-3.

PŘEHLED

Kromě stručného názvu, který se objevuje v první polovině 2:4, se tyto dvě kapitoly dělí na čtyři hlavní části, přičemž tyto čtyři hlavní části jsou vyznačeny

především změnami témat a postav. Měli bychom si tyto čtyři části projít a shrnout jejich základní obsah.

V Zahradě

První dramatický krok našeho příběhu se objevuje ve 2:4-17, kde čteme, že Bůh uvedl Adama do zahrady Eden. Tyto verše začínají panoramatickým pohledem na rajskou zahradu, a jak nám úryvek říká, celá zahrada byla Adamovým nádherným místem k bydlení a práci. Poté se zájmy tohoto oddílu zužují na stvoření Adama a jeho pověření prací v zahradě. Adamovi se z Boží milosti dostalo velkého privilegia. Měl zahradu udržovat Božím jménem.

Zlepšený Stav

Druhý krok našeho vyprávění tvoří verše 2:18-25, které označíme jako „zlepšený stav lidstva“. V tomto materiálu Bůh přidal Adamovu životu ještě větší požehnání. Tento oddíl začíná uvedením nového problému, který je zaznamenán ve 2:18. Tam Bůh pohlédl na Adama a řekl tato slova:

Není dobré, aby byl člověk samotný. Učiním mu pomoc jako jeho protějšek (Genesis 2:18).

Zbytek verše 2:18-25 vypráví o tom, jak Bůh tento problém vyřešil. Adam hledal partnerku mezi zvířaty, ale nakonec Bůh stvořil ženu a přivedl ji k Adamovi. Tímto způsobem Bůh výrazně vylepšil nádherné stvoření, které vytvořil již pro Adama a Evu.

Prokletí

Třetím krokem našeho vyprávění je 3:1-21, který nazveme „prokletý stav lidstva“. Tato látka začíná ve 3:1 uvedením nového tématu a postavy, hada pokoušitele. Od tohoto okamžiku se 3:1-21 zabývá hadovým pokušením a jeho důsledky. Eva se stává obětí hadova pokušení, takže ona i Adam jedí ze zakázaného ovoce a upadají do Božího prokletí.

Mimo Zahradu

Čtvrtým prvkem zastřešující struktury tohoto úryvku je verš 3:22-24, který jsme nazvali „vyhnání lidstva ze zahrady“. Tento oddíl se vyznačuje dalším významným posunem v tématu. Zjišťujeme, že Bůh hovoří o problému stromu života. Ve 3:22 čteme tato slova:

Člověk ... Ať teď nevztáhne ruku, aby vzal a jedl také ze stromu života a žil navěky! (Genesis 3,22).

Aby se Bůh vypořádal s možným problémem, že by Adam jedla také z tohoto stromu, vyhnal Adama ze zahrady a postavil cherubíny a plamenný meč, aby střežili vchod do ráje. Od tohoto okamžiku již lidé neměli mít do rajské zahrady přístup jinak než přímým Božím zásahem.

SYMETRIE

Když máme na paměti čtyři hlavní oddíly této pasáže, můžeme se nyní blíže podívat na Genesis 2-3, abychom viděli dramatickou symetrii, kterou tato pasáž vykazuje. Tím, že Mojžíš v těchto částech srovnal různé prvky, odhalil hlavní zájmy svého vyprávění. Abychom prozkoumali symetrie tohoto vyprávění, podíváme se nejprve na rovnováhu, která existuje mezi začátkem a koncem našeho vyprávění, a poté se podíváme na symetrii dvou prostředních částí příběhu. Podívejme se nejprve na začátek a konec tohoto úryvku.

Začátek a Konec

Jak uvidíme, Genesis 2:4-17 a 3:22-24 jsou ve vzájemném kontrastu přinejmenším ve třech důležitých ohledech.

První kontrast je v umístění. Vyprávění začíná v 2:7, kdy Bůh umístil Adama do rajské zahrady. Adam žil a pracoval na místě plném božských požehnání; ze všech stran ho obklopovala nádherná vegetace, životodárná voda, drahé kovy a kameny. Naproti tomu vyprávění končí ve 3:24, kdy Bůh Adama a Evu ze zahrady vyhnal. Tento geografický kontrast jasně ukazuje, že nejžádanějším místem pro lidi na zemi byla zahrada Eden.

Druhý rozdíl v zaměření jednotlivých částí je na speciální stromy v zahradě. Ačkoli 2:4-17 zmiňuje dva stromy, strom života a strom poznání dobra a zla, v době, kdy dojdeme k 2:17, se pozornost přesune pouze na jeden strom, strom poznání. Tento strom měl moc dát lidem zkušenostní poznání dobra a hříchu. Mohl jim otevřít oči, aby viděli věci, které předtím neviděli.

Naproti tomu na konci vyprávění ve 3:22-24 se Bůh již nezabývá stromem poznání dobra a zla, ale výhradně stromem života. Tento strom měl moc dát lidem věčný život. Bůh však Adama vyhnal a odepřel mu přístup k tomuto stromu. Tento kontrast jasně ukázal, že volný přístup, který lidstvo kdysi mělo do zahrady, a všechna požehnání, která tam byla, byla ztracena, dokud Bůh nerozhodl jinak.

Třetí rozdíl mezi začátkem a koncem našeho vyprávění je v pověření lidstva. V 2:15 se v prvním kroku uvádí, že Bůh pověřil Adama požehnanou prací v zahradě bez bolesti a bez obtíží. Ve 3:23 však Bůh Adama a Evu vykázal ze zahrady a odsoudil je k obtížné práci mimo zahradu. Tento kontrast také poskytuje zásadní pohled na příběh. Nejenže lidstvo přišlo o zázrak života v Edenu, ale bylo také odsouzeno k obtížím, dokud zůstane mimo zahradu.

Tyto tři kontrasty mezi úvodní a závěrečnou částí Genesis 2-3 nás upozorňují na některé z nejdůležitějších aspektů tohoto vyprávění. Mojžíš psal o zásadním posunu v lidském životě, ke kterému došlo v pravěku. Bůh původně určil, že lidé mají přebývat v jeho zahradě, ale hřích Adama a Evy je spoutal obtížemi a problémy a oddělil je od stromu, který dává věčný život. Jak uvidíme, tento soubor kontrastů přímo vypovídal o situaci, v níž se ocitli Izraelité, když je Mojžíš vedl k zaslíbené zemi. Izraelité byli daleko od ráje, když trpěli v krutém otroctví v Egyptě. Potřebovali znovu získat požehnání, která jim Bůh poskytl v Edenu.

Střední Části

S ohledem na kontrastní symetrie vnějších částí příběhu bychom měli věnovat pozornost prostředním částem příběhu, 2:18-25 a 3:1-21. Tyto dva vnitřní kroky vyplňují mezeru mezi začátkem a koncem a tvoří vlastní soubor kontrastních symetrií přinejmenším třemi způsoby.

Jeden kontrast se zaměřuje na vztah člověka k Bohu. Ve druhém kroku vidíme harmonický vztah mezi Adamem a Bohem. Ve 2:18 Bůh vyjádřil starost o Adama a přivedl mu dokonalou partnerku v Evě. Představujeme zde obraz Boha a lidského rodu v důvěrném vztahu a míru. Ve třetí části vyprávění však původní harmonii mezi Bohem a lidským rodem vystřídá disharmonie. Adam a Eva neuposlechli Božího příkazu a ve 3:8 se před Boží blízkostí ukryli a Bůh proti Adamovi a Evě hněvivě promluvil.

Druhý kontrast existuje v mezilidských vztazích. Ve druhém kroku 2:18-25 byli Adam a Eva v dokonalé blaženosti. Ve 2:23 se Adam vytasil s první milostnou básní v Bibli, když řekl, že Eva je „kost z mých kostí a tělo z mého těla“, a žili spolu nazí a beze studu. Naproti tomu však Bůh ve 3:16 vyslovil nad tímto vztahem kletbu a prohlásil, že mezi mužem a ženou budou přetrvávat spory. Žena bude toužit po svém muži a on nad ní bude vládnout. Tato slova prozrazovala, že hřích Adama a Evy narušil nejen jejich vztah s Bohem, ale i mezi nimi navzájem. A od té chvíle se lidské vztahy vyznačují obtížemi a bojem.

Třetí kontrast se objevuje ve vztahu lidstva ke zlu. Ve druhém kroku zlo v příběhu chybí. Adam a Eva byli zcela nevinní a odděleni od moci zla. Ve třetí části však lidstvo podlehl hadovi a bylo vtaženo do dlouhodobého boje se zlem. Ve 3:15 Bůh slíbil, že Evino potomstvo jednoho dne hada přemůže, ale Adamovi a Evě nebylo nabídnuto žádné okamžité vítězství.

Tyto kontrasty mezi druhou a třetí částí vyprávění nám pomáhají pochopit řadu obav, které Mojžíš při psaní tohoto vyprávění měl. Mojžíš psal o Adamovi a Evě způsobem, který souvisel se zkušeností Izraele. Hřích nadále pustošil život Izraele. Poškozoval vztah národů k Bohu i mezi sebou navzájem a navíc každý den strádání, který prožívali, Mojžíšovi a Izraeli připomínal, že stejně jako Adam a Eva musí čekat na dobu, kdy Bůh svému lidu konečně dá vítězství nad zlem.

S ohledem na literární strukturu tohoto materiálu můžeme proniknout do původního významu této pasáže. Proč Mojžíš napsal toto vyprávění o vyhnání lidstva z Boží zahrady? Jaké poselství předával izraelskému národu, když ho vedl k zaslíbené zemi?

PŮVODNÍ VÝZNAM

Jistě, na velmi základní úrovni Mojžíš napsal toto vyprávění, aby Izraelity, které vedl, naučil některým obecným teologickým tématům. Řekl jim mnoho o původu, povaze a důsledcích hříchu ve světě. A to byla velmi důležitá témata. Jak jsme však viděli v předchozí lekci, Mojžíš nenapsal svůj prapůvodní příběh jen proto, aby informoval Izraelity o těchto obecných historických a teologických otázkách. Místo toho Mojžíš, podobně jako mnoho jiných starověkých spisovatelů, napsal svou prehistorii, aby svému lidu poskytl praktické poučení o aktuálních náboženských a společenských programech, v tomto případě především o odchodu z Egypta do Kanaánu.

Abychom zjistili, jak Mojžíš propojil pravěkou zahradu Eden a dobytí Kanaánu Izraelem, podíváme se na tři prvky jeho příběhu: zaprvé na Mojžíšův obraz zahrady Eden, zadruhé na jeho důraz na požadavek věrnosti Adama a Evy a zatřetí na jeho vylíčení prokletí, které bylo na Adama a Evu uvaleno. Podívejme se nejprve na Mojžíšův popis rajské zahrady.

ZAHRADA

Mojžíšův popis zahrady je tak složitý, že mnoho našich moderních otázek o Edenu zůstane navždy nezodpovězeno. Přesto je možné, abychom pochopili hlavní problémy v Mojžíšově podání. Jak uvidíme, Mojžíš popsal rajskou zahradu způsobem, který ztotožňoval Eden se zaslíbenou zemí. Z Mojžíšova pohledu byla země, do které ve své době vedl Izrael, ve skutečnosti místem, kde se nacházela prapůvodní země zvaná Eden.

Z mnoha aspektů Genesis 2-3 je zřejmé, že Mojžíš chtěl, aby Izrael spojil Kanaán se zemí Eden, ale dva rysy jeho vyprávění jsou obzvláště důležité: zaprvé totožnost Edenu a zadruhé svatost Edenu. Podívejme se nejprve na totožnost Edenu.

Identita

V Genesis 2:10-14 čtete tato slova:

Z Edenu vytéká řeka, aby napájela zahradu. Odtamtud se rozděluje a tvoří čtyři ramena. První se jmenuje Píšon, to obtéká celou zemi Chavílu, kde je zlato. Zlato té země je ryzí. Je tam také bdélium a kámen karneol. Druhá řeka se jmenuje Gíchón: ta obtéká celou zemi Kúš. Třetí řeka se jmenuje Chidekel: ta teče na východ od Asýrie. Čtvrtá řeka je Eufrat (Genesis 2:10-14).

Mojžíš napsal, že z Edenu vytéká jediná řeka, která se dělí na čtyři prameny. Těmito prameny byly řeky Píšon, Gíchón, Tigris (Chidekel) a Eufrat. Do těchto čtyř řek se v Edenu vlévala jedna centrální řeka. Byla jejich ústředním pramenem.

Při zkoumání Mojžíšova popisu musíme mít stále na paměti, že od počátku světa došlo v historii naší planety k mnoha geografickým změnám. Dokonce ani v Mojžíšově době již neexistovala jediná řeka, která by napájela tyto čtyři prameny. Písmo učí, že tento ústřední zdroj vody se objeví až na konci časů. Přesto nám Mojžíšova zmínka o čtyřech řekách, které tento centrální pramen napájel, dává přibližnou představu o tom, kde se podle něj nacházel Eden.

Tigris a Eufrat zmíněné v 2:14 můžeme ztotožnit s oblastí dnešních řek Tigris a Eufrat. Skutečnost, že se Genesis zmiňuje o těchto řekách, většinou moderních vykladačů naznačuje, že Genesis souhlasí s babylonskou mytologií, že Eden se nacházel v oblasti Mezopotámie. V babylónském jazyce znamená *edin* „rovina“ nebo „otevřená pláň“, což je termín, který se dobře hodí pro oblast dolního toku Tigridu a Eufratu. V hebrejštině však *eden* neznamena „rovina“. Znamená „příjemné nebo rozkošné místo“. Mojžíš tedy vůbec nepoužíval babylonské slovo. Použil hebrejské slovo, které znělo jako babylonské slovo pro Eden, ale jeho představa o tomto místě nebyla stejná. Ve skutečnosti se ve zprávě Genesis výslovně uvádí, že Eden nebyl omezen na Mezopotámii. Jak jsme viděli v Genesis 2,10, Tigris a Eufrat vytékaly z větší řeky, která se nacházela v Edenu. V 10. verši čteme

Z Edenu vytéká řeka, aby napájela zahradu. Odtamtud se rozděluje a tvoří čtyři ramena (Genesis 2:10).

Tato pasáž učí, že řeka, tekoucí z Edenu, napájela Tigris a Eufrat, nikoli že Eden byl omezen na oblast Tigrisu a Eufratu. Mojžíš se o Tigridu a Eufratu zmínil proto, aby poskytl obecnou orientaci ohledně nejuvýchodnějšího rozsahu Edenu. Velké řeky na východě označovaly východní hraniční oblast Edenu.

Tento výhled potvrzují místa dalších řek zmíněných v Genesis 2. V 2:11-13 Mojžíš zmiňuje další dvojici řek. Napsal, že řeka Eden napájela Píson, který se vine Chavílou, a také napájela Gíchón, který se vine celou zemí Kúš. Ve Starém zákoně jsou země Chavíla a Kúš často spojovány s oblastí Egypta. Nemůžeme si být jisti, jak přesně Mojžíš tyto řeky chápal ve vztahu k velké řece Nilu, ale lze s jistotou říci, že na oblast severního Egypta poukazyval jako na západní hranici Edenu.

Vidíme tedy, že z Mojžíšova pohledu nebyl Eden žádným malým místem. Bylo to rozsáhlé území rozkládající se od Tigrisu a Eufratu až k hranicím Egypta - téměř celá oblast, kterou dnes nazýváme Úrodný půlměsíc. Na tomto příjemném místě se nacházela zvláštní zahrada, rajska zahrada, která byla středobodem rozsáhlého rajskeho území.

Na první pohled se může zdát, že Mojžíšovo ztotožnění Edenu s úrodným půlměsícem není příliš důležité. Ve skutečnosti je však zásadní pro pochopení významu Edenu pro Izrael v době, kdy Mojžíš psal knihu Genesis. Na jiném místě knihy Genesis se Mojžíš odvolával na Genesis 2, aby Izrael poučil, že země Eden, úrodný půlměsíc, je země, kterou Bůh Izraeli zaslíbil, země, do které je vede. Tato perspektiva se stala obzvláště jasnou, když Bůh promluvil k Abrahamovi v Genesis 15:18. Poslechněte si, jak Bůh v této pasáži popisuje hranice zaslíbené země:

V onen den Hospodin uzavřel s Abramem smlouvu slovy: Tvému potomstvu dám tuto zemi od egyptské řeky až k té veliké řece, řece Eufratu (Genesis 15:18).

Na jedné straně vidíme, že Bůh slíbil Abrahamovi, že jeho země bude sahat až k Tigrisu a Eufratu a také k „egyptské řece“. Mnozí vykladači se domnívají, že „egyptská řeka“ nemusí odkazovat na samotný Nil, ale na menší řeku v pohraniční oblasti Egypta na Sinaji. V každém případě je zřejmé, že tento verš odkazuje na zeměpisné hranice Edenu, jak jsou uvedeny v Genesis 2. Tato narážka na Genesis 2 jasně ukazuje, že Mojžíš věřil, že Bůh zaslíbil Abrahamovi a jeho potomkům zemi, která byla kdysi známá jako země Eden. Z Mojžíšova pohledu se Izraelci při svém postupu směrem ke Kanaánu vlastně pohybovali směrem k místu, kde se nacházela prapůvodní země Eden.

Aby zdůraznil význam cesty Izraele do Edenu, zdůraznil Mojžíš posvátný charakter tohoto místa. Poukazoval na svatost Edenu, aby Izrael naučil, že zaslíbená země, do které je vede, je místem, kde mohou získat požehnání a vstoupit do zvláštní Boží přítomnosti.

Posvátnost

Hlavní způsob, jakým Mojžíš vyjadřoval svatost Edenu, bylo popsat ho termíny, které použil i k popisu stánku. Ačkoli je Bůh všudypřítomný a žije na každém místě v obecném smyslu, Mojžíš postavil stánek, kam Bůh přicházel zvláštním způsobem, aby se setkal se svým lidem, a v tomto stánku Bůh projevoval svou přítomnost, dával svůj zákon, přijímal uctívání svého lidu a žehnal mu svou přízní. Když tedy Mojžíš vylíčil rajskou zahradu pojmy, které použil i k popisu svatostánku, odhalil tím, že Eden, a tedy i Kanaán, je místem zvláštní Boží přítomnosti na zemi. Tam mohl Izrael přijímat velká Boží požehnání.

Přinejmenším sedm aspektů Edenu naznačuje, že to bylo svaté místo zvláštní Boží přítomnosti, podobně jako stánek. Za prvé, ve 3:8 Mojžíš použil zvláštní výraz, když řekl, že Bůh „chodil po zahradě“. Hebrejský výraz překládaný jako „chůze“ je *mit halek* (מִתְחַלֵּק). Tato terminologie je významná, protože jde o jeden ze zvláštních způsobů, jimiž Mojžíš popsal Boží přítomnost ve svatostánku v Leviticus 26:12 a dalších pasážích.

Za druhé, ve 2:9 čteme o Stromu života jako ústředním prvku rajské zahrady. Tento svátostný strom měl moc dát věčný život těm, kdo z něj jedli. A přestože to Bible výslovně neříká, nedávný archeologický výzkum zaznamenal, že na mnoha místech starověkého světa se na posvátných místech nacházela stylizovaná zobrazení Stromu života. Tyto důkazy silně naznačují, že menora, sedmiramenný svícen v Mojžíšově svatostánku, byla s největší pravděpodobností stylizovaným vyobrazením Stromu života. Tímto způsobem se ukazuje, že rajská zahrada byla původním posvátným místem na zemi.

Třetím způsobem, jakým Mojžíš upozornil na svatost Edenu, bylo jeho zaměření na zlato a onyx v této oblasti. Ve 2:12 se dozvídáme, že v oblasti Edenu bylo hojně zlata a onyxu. Jak se dalo očekávat, Exodus 25-40 zmiňuje zlato a onyx jako důležité součásti stavby stánku.

Čtvrtou spojnici mezi rajskou zahradou a svatostánkem je přítomnost cherubínů neboli andělů. Podle 3:24 Bůh umístil cherubíny do rajské zahrady, aby chránili před přístupem ke stromu života. Podobně se cherubíni objevují v celé výzdobě svatostánku v pasážích, jako je Ex 25:18 a 37:9. V těchto pasážích se cherubíni objevují i ve výzdobě

svatostánku. Tito cherubíni Izraeli připomínali nejen anděly v nebi, ale také anděly střežící svaté místo v Edenu.

Za páté, v 3:24 čteme, že vchod do Edenu byl „na východě“, tedy na východní straně. Tato skutečnost se může zdát bezvýznamná, dokud si neuvědomíme, že podle Ex 27:13 a řady dalších míst byl hlavní vchod do stánku také na východní straně. Tak tomu bylo u většiny chrámů na starověkém Blízkém východě. Opět se ukazuje, že Eden je svatým Božím příbytkem.

Za šesté, Mojžíš mluvil o Adamově službě v Edenu jazykem, který jinde použil pro službu Levitů ve svatostánku. Ve 2:15 Mojžíš takto popsal Adamovu odpovědnost v zahradě:

Hospodin Bůh vzal člověka a umístil ho v zahradě v Edenu, aby ji obdělával a střežil (Genesis 2:15).

Tyto pojmy se společně objevují také v Numeri 3:7-8 a 8:26. Tam Mojžíš popisuje práci levitů ve svatostánku stejnými výrazy. Adam a Eva sloužili jako kněží v zahradě Eden.

Za sedmé je důležité, že ke vzniku rajské zahrady došlo až po šesti dnech stvoření. Jak jsme viděli v předchozí lekci, šest dní stvoření vyvrcholilo Božím dodržováním soboty v Genesis 2:1-3. Zajímavé je, že podle Exodu 24:16 a následujících veršů strávil Mojžíš šest dní s Bohem na hoře a Bůh mu dal pokyn, aby sedmý den postavil stánek.

Těchto sedm rysů Edenu ukazuje, že Mojžíš považoval rajskou zahradu za svaté místo podobně jako stánek. Bylo to místo zvláštní Boží přítomnosti ve světě. A být v blízkosti tohoto místa znamenalo být v blízkosti Božího požehnání.

Jak jsme již viděli, Mojžíš věřil, že se v Kanaánu nachází Eden. Proto Mojžíš svým důrazem na svatost Edenu upozorňoval také na svatost Kanaánu. Být v blízkosti Kanaánu znamenalo být v blízkosti místa, které Bůh od počátku určil jako svůj svatý příbytek. Jednou z nejlepších pasáží, kde lze vidět Mojžíšovo učení o tomto budoucím svatém místě, je Dt 12:10-11. Tam napsal tato slova:

Až přejdete přes Jordán a budete sídlit v zemi, kterou vám Hospodin, váš Bůh, dává do dědictví a dá vám odpočinek od všech vašich okolních nepřátel a budete bydlet v bezpečí, pak na místo, které Hospodin, váš Bůh, vyvolí, aby tam přebývalo jeho jméno, budete přinášet všechno, co vám přikazují: Své zápalné oběti, své obětní hody, své desátky, dary pozdvihování svých rukou a všechno nejlepší ze svých slíbených obětí, jež jste slíbili Hospodinu (Deuteronomium 12:10-11).

Tato pasáž odhaluje jeden z hlavních rysů Mojžíšovy vize kanaánské země. Zdůrazňoval, že Kanaán se jednoho dne stane místem, kde bude trvale přebývat Boží přítomnost - chrám pro Hospodina.

Jistě, kanaánská země v Mojžíšově době byla pouhým stínem toho, čím byl původně Eden. Ani když Šalomoun postavil v Jeruzalémě chrám, nebyla zaslíbená země ještě zcela vykoupěna od hříchu ani obnovena do své původní dokonalosti. Když však Mojžíš psal o svatosti Edenu, měl před Izraelci vizi toho, čím by jejich země jednou

mohla být. Dostat se do zaslíbené země znamenalo přiblížit se k Edenu, místu Boží svaté přítomnosti na zemi. Stejně jako Bůh na počátku umístil Adama a Evu do nádherné chrámové zahrady, Bůh nyní přiváděl Izrael do Kanaánu, a jakmile se v této zemi usadí, začne národ zakoušet požehnání života ve zvláštní Boží přítomnosti.

Nyní, když jsme viděli, jak Mojžíš představil požehnání Adama a Evy v Edenu jako předobraz milosti, která čeká Izrael v zaslíbené zemi, můžeme se podívat na druhé téma v Genesis 2-3: Boží zkoušku Adamovy a Eviny věrnosti. Tento motiv hraje v Mojžíšově podání zásadní roli.

LOAJALITA

Téma věrnosti bylo pro Mojžíšův příběh o Edenu klíčové. Ačkoli byl Eden místem nesmírného požehnání, byl také místem, které vyžadovalo morální odpovědnost. Mojžíš tuto skutečnost zdůrazňoval, protože chtěl, aby si Izraelité uvědomili, že zaslíbená země, do které se chystají, vyžaduje od Izraele také věrnost Božím příkazům.

Abychom pochopili, proč Mojžíš toto téma zdůraznil, musíme prozkoumat dvě otázky: požadavek věrnosti v zahradě Eden a požadavek věrnosti v Kanaánu. Podívejme se nejprve na věrnost, kterou Bůh očekával od Adama a Evy v zahradě Eden.

V Edenu

Motiv věrnosti v zahradě se objevuje velmi brzy v Genesis 2 a opakovaně se objevuje ve 2. a 3. kapitole. A v mnoha ohledech je ústředním tématem těchto kapitol. Poslechněme si, jak Bůh vyzval Adama k věrnosti v Genesis 2:16-17:

Ze všeho stromů zahrady směle jez, ale ze stromu poznání dobrého a zlého, z toho nejez. Neboť v den, kdy bys z něho jedl, jistě zemřeš.(Genesis 2:16-17).

Není zcela jasné, proč Bůh našim prvním rodičům zakázal právě tento strom; ostatně poznání dobra a zla je oceňováno i v jiných částech Písma. I přes tuto nejistotu je však jasné, že Bůh Adama a Evu zkoušel, zda mu budou věrní. Pokud by Adam a Eva byli poslušní, obdrželi by od Boha ještě větší požehnání. Pokud by se však ukázali jako vzpurní, čekal by je Boží soud. Eden byl svatým místem a lidé, kteří tam žili, museli být také svatí.

V Kanaánu

Tím, že se Mojžíš zaměřil na zkoušku věrnosti v rajské zahradě, zdůraznil paralelní požadavek věrnosti pro Izraelity, které vedl do zaslíbené země. Když Mojžíš vedl Izraelce k zaslíbené zemi, často je upozorňoval, že Bůh od nich vyžaduje, aby mu

byli věrní. Mojžíš své učení v této věci stručně shrnul v osmé kapitole Deuteronomia. Tato slova čteme v 5. Mojžíšově 8:1:

Každý příkaz, který ti dnes prikazuji, zachovávejte a plňte, abyste zůstali naživu a rozmnožili se, šli a obsadili zemi, kterou Hospodin odpřisáhl vašim otcům (Deuteronomium 8:1).

Z této pasáže je zřejmé, že Bůh od Izraele vyžadoval, aby mu byl věrný, aby mohl vstoupit do kanaánské země a obsadit ji. Ve skutečnosti Bůh po celou dobu putování národa pouští zkoušel Izraelity, aby je naučil, jak být svatí. V 5. Mojžíšově 8:2 čteme tato slova:

Pamatuj na celou cestu, kterou tě Hospodin, tvůj Bůh, vedl těchto čtyřicet let pustinou, aby tě pokořil, vyzkoušel a poznal, co je ve tvém srdci, jestli budeš zachovávat jeho příkazy, nebo ne (Deuteronomium 8,2).

Kromě toho Mojžíš také jasně řekl, že jakmile izraelský národ přijde do svaté země, musí zůstat věrný Bohu, jinak o tuto výsadu přijde. Poslechněte si, jak to vyjádřil v 5. Mojžíšově 8:10-20:

Až se najíš a nasytíš, dobrořeč Hospodinu, svému Bohu, za tu dobrou zemi, kterou ti dal. Měj se na pozoru, abys nezapomněl na Hospodina, svého Boha, a nepřestal zachovávat jeho příkazy, nařízení a ustanovení, která ti dnes dávám... I stane se, když opravdu zapomeneš na Hospodina, svého Boha, půjdeš za jinými bohy, budeš jim sloužit a klanět se jim, varuji vás dnes, že jistě zahynete. Jako národy, které Hospodin před vámi vyhubil, tak zahynete, za to, že jste neuposlechli Hospodina, svého Boha. (Deuteronomium 8:10-20).

Mojžíš věděl, že Izraelci mají sklon se vzpouzet proti Božím příkazům, stejně jako Adam a Eva. A právě kvůli těmto sklonům se Mojžíš zaměřil na zkoušku Adama a Evy v zahradě, aby upozornil, že Bůh vyžaduje věrnost od každého, kdo chce v Kanaánu přebývat. Bůh samozřejmě od Izraele nevyžadoval dokonalost a jen díky Boží milosti mohl někdo zůstat věrný. Pokud by však Izrael hrubě porušil Boží zákony a odvrátil se od něj, jako to udělali Adam a Eva v zahradě, nemohl by se těšit z požehnaní zaslíbené země. Když Mojžíš povzbuzoval Izrael, aby postupoval směrem k zaslíbené zemi, záleželo mu na tom, aby na tento rys života v zemi pamatovali.

Když si uvědomíme učení z Deuteronomia 8, můžeme vidět hlavní důvod, proč se Mojžíš soustředil na věrnost vyžadovanou od Adama a Evy. Tuto záležitost zdůraznil, aby Izraelity inspiroval k tomu, aby zvrátili to, co spáchali Adam s Evou, a zůstali věrní Božím příkazům. Adam a Eva byli v zahradě zkoušeni a byli vyhnáni, protože zhřešili. V Mojžíšově době byl Izrael stále mimo zahradu Eden, ale Bůh ho zkoušel, aby připravil národ na opětovný vstup do Edenu a na to, aby tam přebýval v Božím požehnaní.

Vidíme tedy, že Mojžíš psal o zkoušce věrnosti v rajské zahradě a nejenže vysvětloval Izraeli, co se stalo kdysi dávno v prapočátcích Adama a Evy. Vysvětlil také, co se dělo v jeho době. Bůh nabízel Izraeli nádherné požehnaní života v rajské zahradě.

Avšak stejně jako v případě Adama a Evy nemohli tato požehnání využívat, pokud nebyli Bohu věrní. Mojžíš vyzýval Izrael, aby žil ve víře jako svatý lid, plně oddaný Božím příkazům. Jen tak mohli doufat, že vstoupí do země a zůstanou v ní v míru.

Dosud jsme viděli, jak Mojžíš představil zemi Eden a zemi Kanaán jako místo Božího požehnání na zemi, a také jsme viděli, jak vyjádřil myšlenku, že obě země vyžadují od těch, kdo v nich žijí, věrnou službu. Nyní se zaměříme na třetí rozměr původního významu Genesis 2 a 3 pro Izrael: důsledky neloajality Adama a Evy.

DŮSLEDKY

Abychom viděli důsledky nevěry v zahradě, podíváme se na tři důsledky Adamova a Evina hříchu: smrt, bolest a vyloučení.

Smrt

Mojžíš především vysvětlil, že Bůh Adamovi a Evě hrozil smrtí jako důsledkem hříchu. Tento motiv se poprvé objevuje v Božím varování Adamovi v 1. Mojžíšově 2:17. Tam Bůh řekl:

Ze stromu poznání dobrého a zlého, z toho nejez. Neboť v den, kdy bys z něho jedl, jistě zemřeš (Genesis 2:17).

Slova „jistě zemřeš“ jsou výrazem, který naznačuje jistotu budoucí smrti. Tato gramatická konstrukce je velmi podobná způsobu, jakým Mojžíšův zákon hrozil trestem smrti. Když Mojžíšův zákon hrozil pachatelům závažných trestných činů trestem smrti, Mojžíš prohlásil: „on jistě zemře“ nebo „oni jistě zemřou“. Právní kontext těchto pasáží silně naznačuje, že tyto výrazy byly formulačními způsoby vyhlášení trestu smrti. Bůh neříkal, že Adam a Eva zemřou okamžitě, ale že smrt bude jistě následovat po hříchu.

V tomto světle můžeme chápat Boží hrozbu Adamovi v Genesis 2:17 jako konstatování, že Adam propadne smrti. Bude odsouzen k smrti. Mojžíš jistě psal o tomto následku Adamova hříchu, aby vysvětlil, jak smrt přišla na svět, ale jeho záměr také bezprostředněji souvisel se zkušeností Izraelitů, kterým psal. Ti byli se smrtí dobře obeznámeni. Mojžíšovi čtenáři viděli, jak většina první generace, která opustila Egypt, zemřela na poušti, protože se vzbouřila proti Bohu. Jak Mojžíš napsal v Numeri 26:65:

Hospodin o nich řekl: Jistě zemřou v této pustině. Nezůstal z nich nikdo, kromě Káleba, syna Jefunova, a Jozua, syna Núnova (Numeri 26:65).

Znovu se setkáváme s formulací „jistě zemřou“, která odkazuje na Mojžíšův zákon a na příběh Adama a Evy v zahradě.

V tomto ohledu si Izraelci, kteří slyšeli příběh Adama a Evy, mohli spojit svou zkušenost smrti na poušti s porušením Božího příkazu Adamem a Evou. Důsledkem nevěrnosti vůči Božím příkazům v zahradě byl pro první rodiče lidstva rozsudek smrti.

A stejný rozsudek stále stál nad Izraelity, kteří se v Mojžíšově době ukázali být přísně nevěrní Božím příkazům.

Bolest

Když čteme příběh z knihy Genesis, je jasné, že smrt nepřišla na Adama a Evu okamžitě. Bůh nejprve Adama a Evu omezil na existenci, která se vyznačovala bolestí. Na jedné straně čteme tato slova v Genesis 3:16:

Ženě řekl: Velice rozmnožím tvé strádání a tvou úzkost, v bolestech budeš rodit děti (Genesis 3:16).

Na druhou stranu Bůh Adama také vystavil bolestivému životu. Tato slova k Adamovi čteme v Genesis 3:17:

Budiž kvůli tobě prokleta země: S námahou z ní budeš jíst po všechny dny svého života (Genesis 3:17).

Ze všech věcí, které mohl Mojžíš říci o následcích hříchu v zahradě, se toto dvojí zaměření na lidskou bolest dobře hodilo k účelu, s nímž psal tuto zprávu Izraeli. Ti zažili druhy bolesti, o nichž je zde řeč, když zůstali mimo kanaánskou zemi. Poslechněte si však, jak Mojžíš popisuje život v zaslíbené zemi. V Deuteronomiu 11:10-12 čteme tato slova:

Nebot' země, do které přicházíš, abys ji obsadil, není jako egyptská země, z níž jste vyšli, kde zaseješ semeno a musíš šlapat a zavlažovat ji jako zelinářskou zahradu. Země, do které procházíte Jordánem, abyste ji obsadili, je zemí hor a údolí; pije vodu deště z nebe. Zemí, o kterou se stará Hospodin, tvůj Bůh. Oči Hospodina, tvého Boha, jsou na ni stále upřeny, od počátku až do konce roku (Dt 11:10-12).

Mojžíš zkrátka vedl Izrael na místo, kde se jim uleví od bolesti, kterou zažili mimo Kanaán. Proto když Mojžíš psal o bolesti, která postihla Adama a Evu, vyzýval své izraelské čtenáře, aby se vyhnuli nevěře, která měla za následek bolest, a aby byli věrní Hospodinu, aby se mohli vrátit do Kanaánu a mohli prožívat radost ze života v Božím požehnání.

Vyloučení

Třetí důsledek Adamovy a Eviny neloajality se objevuje v 3:22. Všimněme si slov v Genesis 3:22:

I řekl Hospodin Bůh: Hle, člověk je jako jeden z nás v tom, že zná dobré

a zlé. Ať teď nevztáhne ruku, aby vzal a jedl také ze stromu života a žil navěky! (Genesis 3:22).

Z této pasáže je zřejmé, že Strom života mohl lidstvu umožnit „žít navěky“. Byl konečnou odpovědí na problém bolesti a smrti. Přesto Bůh nechtěl, aby Adam a Eva v této době jedli. Byli vyloučeni ze zahrady a jejího Stromu života.

Je důležité, abychom si uvědomili, že přístup ke stromu života nebyl lidstvu navždy zakázán. Zbytek Písma jasně říká, že ti, kdo jsou věrní Bohu, budou nakonec moci z tohoto stromu jíst. Poslechněte si, co o stromu života říká apoštol Jan ve Zjevení 2:7:

Tomu, kdo vítězí, dám jíst ze stromu života, který je v Božím ráji (Zjevení 2:7).

Jan mluvil o konci časů, kdy se Kristus vrátí na zem. Jeho slova však vysvětlují, proč Mojžíš psal o tomto stromu Izraeli. Když Adam a Eva zhřešili, Bůh jim cestu ke stromu života zatarasil, ale v Mojžíšově době Bůh otevíral Izraeli cestu, aby při návratu do kanaánské země získal alespoň ochutnávku požehnání života. Poslechněte si, jak to Mojžíš vyjádřil v Deuteronomiu 30:19-20:

Povolávám dnes proti vám za svědky nebesa i zemi. Předložil jsem ti život a smrt, požehnání a kletbu. Zvol si život, abys zůstal naživu ty i tvé potomstvo, a miluj Hospodina, svého Boha, jej poslouchej a přilni k němu. Vždyť on je tvůj život a dá ti dlouhá léta, abys bydlel v zemi, o které Hospodin přísahal tvým otcům, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá (Dt 30:19-20).

Pokud budou Izraelité věrní Bohu, budou mít možnost získat dlouhý život a štěstí v zemi Kanaán.

Stejně jako Adam a Eva ztratili přístup ke stromu života, Bůh v Mojžíšově době nabízel Izraeli částečnou ochutnávku požehnání života, které se tam nachází. Tato zkušenost života nebyla plnou mírou věčného života, který poznáme po příchodu Krista. Byla to však částečná předzvěst toho, co mělo přijít v Kristu. Mojžíš nabídl Izraeli možnost užívat požehnání dlouhého života v zaslíbené zemi.

Viděli jsme tedy, že příběh o vzpouře Adama a Evy v rajske zahradě byl mnohem víc než jen popisem vzniku hříchu ve světě. Tím, že Mojžíš navázal spojení mezi Edenem a Kanaánem, poučil své izraelské čtenáře také o jejich vlastním životě. Dozvěděli se, jak úžasná pro ně může být zaslíbená země.

Nyní, když jsme se seznámili s literární strukturou a původním významem Genesis 2-3, můžeme si položit třetí otázku. Jak nás Nový zákon učí aplikovat tuto pasáž v dnešní době?

MODERNÍ APLIKACE

Je nám jasné, že Mojžíš napsal tuto pasáž, aby povzbudil své izraelské čtenáře, aby se vyhnuli chybám Adama a Evy a aby se vstupem do Kanaánu vrátili do ráje. Co však mají tyto pokyny Izraeli společného s námi dnes? Jednoduše řečeno, stejně jako Mojžíš použil příběh o hříchu v zahradě, aby povzbudil Izraelity k tomu, aby se vrátili po Adamových stopách a obrátili je, aby mohli znovu nalézt spásu v podobě života v ráji, tak i autoři Nového zákona učili, že spása v Kristu je také návratem do ráje.

Novozákonní užití Genesis 2-3 ve vztahu ke Kristu budeme zkoumat obvyklým způsobem a zaměříme se na tři fáze Kristova království. Nejprve se podíváme na to, jak je tato pasáž aplikována na inauguraci království při prvním Kristově příchodu, a poté uvidíme, jak promlouvá k našemu životu v trvání Božího království dnes. A nakonec uvidíme, že Nový zákon z této pasáže vychází, když učí o dovršení Kristova království při jeho druhém příchodu. Podívejme se nejprve na inauguraci království.

INAUGURACE

Jedním ze způsobů, jak Nový zákon hovoří o spáse, kterou Kristus přináší světu, je jeho pozemská služba. Při inauguraci království Kristus opakoval a zvrátil to, čeho se Adam a Eva dopustili v zahradě Eden. Ve své pozemské službě Kristus splnil Boží příkazy tam, kde Adam a Eva selhali. Tento aspekt novozákonního učení prozkoumáme tak, že se nejprve podíváme, jak se toto téma objevuje v Pavlových listech, a poté, jak se objevuje v Matoušově evangeliu. Začneme Pavlovým pohledem.

Pavel

Pavel svůj názor stručně shrnul v Římanům 5:14. Tam napsal:

Smrt vládla od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo nezhřešili podobným přestoupením jako Adam; ten je předobrazem toho budoucího.(Římanům 5:14).

Všimněte si, že Pavel řekl, že Adam byl předobrazem toho, který přijde. Zbytek Římanům 5 jasně říká, že „ten, který má přijít“, je Kristus. Poslechněte si, jak to Pavel shrnul v Římanům 5:18-19:

A tak tedy: jako skrze provinění jednoho člověka přišlo na všechny lidi odsouzení, tak i skrze spravedlivý čin jednoho člověka přišlo na všechny lidi ospravedlnění k životu. Jako se skrze neposlušnost jednoho člověka mnozí stali hříšnými, tak se také skrze poslušnost jednoho stanou mnozí spravedlivými (Římanům 5:18-19).

Všimněte si, jak to zde Pavel vyjádřil. Adamovo jediné provinění vedlo k odsouzení všech lidí, ale Kristův jediný skutek spravedlnosti vedl k ospravedlnění všech lidí. Proč tomu tak bylo? Protože neposlušnost jediného člověka, Adama, z nás udělala hříšníky. Ale poslušnost jediného člověka, Krista, nás učinila spravedlivými.

Toto učení zná většina křesťanů. Jak učil Mojžíš v Genesis 2-3, Adam byl jen jeden člověk, ale jeho činy měly důsledky pro všechny, kteří se s ním ztotožnili. Adamův hřích přinesl smrt celému lidskému rodu, protože byl naším federálním neboli smluvním zástupcem před Bohem. V důsledku Adamova hříchu jsme se všichni narodili mimo ráj Božího požehnání a pod kletbou smrti. Nový zákon však zároveň učí, že Kristus je federálním neboli smluvním zástupcem každého, kdo v něj věří. Na rozdíl od Adamovy neposlušnosti však Kristova poslušnost Bohu přináší spravedlnost a život všem, kdo jsou v něj započítáni.

Z tohoto učení se dozvídáme něco velmi důležitého o aplikaci příběhu Adamova hříchu na náš život. Jediný způsob, jak ztracený ráj znovu nalézt, je spravedlivá poslušnost Krista. Do ráje spasení nemůžeme vstoupit jako jednotlivci stojící před Bohem na základě vlastních zásluh. Potřebujeme naprosto dokonalého zástupce, který před námi vstoupí do ráje, a tím je Kristus. Spasení věčného života v Boží přítomnosti nacházíme jen proto, že Kristus byl plně poslušný Otci. Ježíš si během své pozemské služby vydobyl právo vstoupit do ráje a spolu s ním tam mohou vstoupit pouze ti, kteří v něj vložili svou víru.

Pavlovu souvislost mezi Adamem a Kristem sdíleli i další novozákonní autoři. Podívejme se, jak se toto téma objevuje v Matoušově evangeliu.

Matouš

Zejména Matouš upozornil na způsob, jakým Kristus přehodnotil a zvrátil Adamův hřích ve svém líčení Kristova pokušení v Matoušově evangeliu 4:1-11 (paralelní pasáž se nachází v Lukášově evangeliu 4:1-13).

Příběh Kristova pokušení se v mnoha ohledech podobá jak zkušenosti Adama a Evy v zahradě, tak výzvě, kterou Mojžíš předložil Izraelitům, když psal o Adamovi a Evě. Především místo Kristova pokušení jej spojuje s Izraelem, neboť Izraelité následovali Mojžíše. Podle Matouše 4:1 byl Ježíš veden Duchem na poušť, stejně jako Bůh vedl Izrael na poušť. Právě na poušti Bůh zkoušel Izrael, aby zjistil, zda bude poslušný, a na poušti byl zkoušen i Kristus.

Za druhé, doba, kterou Ježíš strávil na poušti, se podobala zkušenosti Izraele. Stejně jako byl Izrael podle Matouše 4:2 na poušti čtyřicet let, byl Kristus na poušti čtyřicet dní.

Za třetí, důležitým prvkem Kristova pokušení byl hlad. V Matoušově evangeliu 4:3 Satan pokoušel Krista, aby proměnil kameny v chléb. Tento rozměr Kristova pokušení se podobal zkoušce Izraele kvůli vodě a jídlu na poušti.

Za čtvrté, Ježíš sám spojil svou zkušenost se zkouškou Izraele na poušti tím, jak používal Písmo. V Matoušově evangeliu 4:4 Ježíš citoval Deuteronomium 8:3. V Matoušovi 4:7 citoval Deuteronomium 6:16 a v Matoušovi 4:10 se odvolával na Deuteronomium 6:13. Tyto starozákonní pasáže pocházejí z částí knihy Deuteronomium,

kde Mojžíš popisuje zkoušku Izraele na poušti. Citací těchto pasáží Ježíš přímo spojil svou zkušenost pokušení se zkušeností zkoušky izraelského národa.

Vidíme tedy, že Matoušův popis Ježíšova pokušení navazuje na poselství, které Mojžíš původně předal Izraeli v Genesis 2-3. Ježíš svou aktivní poslušností uspěl tam, kde Adam i Izrael selhali. Kristus byl věrný Božím příkazům. Proto Ježíš pronesl známá slova, která se nacházejí v Lukášově evangeliu 23:43. Stejně jako Izrael čelil na poušti zkouškám, které ho měly připravit na vstup do kanaánského ráje, i Lukáš 23:43 zaznamenává, že Ježíš na kříži řekl kajícímu lotrovi tato slova:

Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji (Lukáš 23:43).

Odměnou za Kristovu spravedlnost byl věčný život v ráji.

Vidíme tedy, že Nový zákon spojuje pokušení Adama a Evy, stejně jako zkoušku Izraele na poušti, s inaugurací království v Kristově pozemské službě. Kristus byl posledním Adamem, který uspěl tam, kde první Adam selhal. Kristus navíc překonal pokušení na poušti, čímž zvrátil selhání Izraele. A proto vstoupil do věčného ráje.

Nyní, když jsme viděli, jak Nový zákon spojuje Mojžíšovo vyprávění o Adamovi a Evě v zahradě s prvním příchodem Krista, měli bychom přejít k našemu druhému zájmu: Jak Nový zákon aplikuje tyto principy na pokračování království, na dobu, ve které nyní žijeme?

TRVÁNÍ

V tomto ohledu vyniká několik pasáží Nového zákona. My se však podíváme pouze na dvě: zaprvé na Pavlovo zaměření na tyto kapitoly knihy Genesis a zadruhé na způsob, jakým o těchto otázkách píše Jakub.

Pavel

Podívejme se nejprve na Pavlova slova ve 2 Korintským 11:3:

Ale bojím se, aby snad tak, jako had svou vychytralostí svedl Evu, nebyla porušena i vaše mysl a neodvrátila se od upřímné a čisté oddanosti Kristu (2 Korintským 11:3).

Pavel v této kapitole pokračuje a vysvětluje, že se velmi obává, aby se Korint'ané neobrátili k jinému evangeliu. Vidíme zde, že Pavel se odvolával na negativní příklad Evy, aby varoval před nejhorším druhem nevěrnosti - odvrácením se od pravého Kristova evangelia. Stejně jako Mojžíš použil příběh o Evině pokušení, aby varoval Izrael, aby věrně směřoval do Země Zaslíbené, Pavel použil stejný příběh, aby svým věřícím připomenul základní věrnost, která se vyžaduje od všech, kdo následují Krista. Během trvání království čelí mnoho lidí ve viditelné církvi nebezpečí, že se odvrátí od základních pravd evangelia. Církev se musí před tímto hromadným odpadlictvím chránit, protože následky jsou stejně hrozné, jako byly pro Adama a Evu.

Jakub

Jakub zaujal podobný postoj jako Pavel, když vysvětloval roli zkoušek a testů v křesťanském životě. V Jakubově listu 1:12-15 čteme tato slova:

Blahoslavený muž, který snáší zkoušku, neboť když se osvědčí, dostane věnec života, jež Pán zaslíbil těm, kdo ho milují. Ať nikdo, kdo je pokoušen, neříká: „Jsem pokoušen od Boha.“ Bůh nemůže být pokoušen ke zlému a sám také nikoho nepokouší. Každý, kdo je pokoušen, je strháván a váben svou vlastní žádostivostí. Žádostivost pak počne a rodí hřích, a dokonáný hřích plodí smrt (Jak 1,12-15).

Je zřejmé, že Jakub narážel na Genesis 2-3. V 1:14 se zaměřil na lidskou „touhu“ jako na sílu, která svádí ke hříchu, a právě touha Evy po stromu poznání dobra a zla ji přivedla ke hříchu.

Za druhé Jakub vysvětluje, že ti, kdo ve zkoušce obstojí, „obdrží korunu života“. Naproti tomu výsledkem hříchu je, že „rodí smrt“. Kontrast mezi životem a smrtí zde připomíná kontrast mezi životem a smrtí v příběhu Adama a Evy.

Stejně jako Mojžíš povzbuzoval Izrael k věrnosti během zkoušek na poušti, když se odvolával na pokušení Adama a Evy, Pavel a Jakub nás povzbuzují k věrnosti během zkoušek pokračování království. Zkoušky během křesťanského života odhalují náš pravý charakter a připravují nás na věčný život. Z Boží milosti musíme udělat vše pro to, abychom zůstali věrní Kristu a mohli být poctěni darem věčného života v ráji.

Poté, co jsme viděli, jak Nový zákon aplikuje příběh Adama a Evy v zahradě na inauguraci a pokračování království, měli bychom se zaměřit na závěrečnou fázi, na dovršení spásy v Kristu při jeho druhém příchodu.

DOVRŠENÍ

Toto téma se objevuje také na mnoha místech Nového zákona, ale my se dotkneme pouze dvou pasáží: jedné v listu Římanům a druhé v knize Zjevení.

Římanům

Především si poslechněte, jak Pavel dává naději věřícím v Římě, když jim uzavírá svůj list. V Římanům 16:20 napsal tato slova:

Bůh pokoje brzo srazí Satana pod vaše nohy. Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi (Římanům 16:20).

Těmito slovy Pavel připomněl římským křesťanům jejich velkou naději v druhý příchod Krista. Učinil tak však s odkazem na zaslíbení spasení v Genesis 3.

Jak jsme již viděli v této lekci, v Genesis 3:15 Bůh řekl hadovi, že jednoho dne Evino potomstvo, lidský rod, rozdrtil hlavu hadova potomstva. V této pasáži Pavel říká, že Satan bude rozdrčen pod nohama křesťanů, až se Kristus vrátí. Sám Kristus zničí Satana a našeho mocného nepřítele, smrt. Pak budeme s Kristem vládnout ve vítězství a slávě.

Zjevení

Dalším místem v Novém zákoně, kde se témata z Genesis 2-3 vztahují k dovršení království, je kniha Zjevení. Jan se v této knize několikrát zmiňuje o Stromu života. Poslechněte si, jakým způsobem Jan tuto záležitost formuluje ve Zjevení 2:7:

Kdo má uši, slyš, co Duch praví sborům: Tomu, kdo vítězí, dám jíst ze stromu života, který je v Božím ráji (Zjevení 2:7).

Narážka na Genesis 3 je zde zřejmá. Víme, že Adam a Eva byli vyhnáni ze zahrady Eden právě proto, aby nemohli jíst ze stromu života. Až se však Kristus vrátí, Bůh dá svému lidu právo jíst ze stromu života. Všimněte si také, kde se tento strom nachází. Jan výslovně řekl, že se nachází „v Božím ráji“. Stejně jako Mojžíš vyzval Izraelce, aby vstoupili do Kanaánu, protože tam mohou nalézt dlouhý život, křesťané mají naději, že vstoupí do ještě většího, plněji obnoveného ráje.

Do třetice vidíme další souvislost s knihou Genesis v určení těch, kteří budou jíst ze stromu. Jan řekl, že právo bude dáno „tomu, kdo zvítězí“. Stejně jako Mojžíš mluvil o Stromu života, aby povzbudil Izrael k věrnosti Bohu, Jan vysvětlil, že ze Stromu života bude moci jíst pouze ten, kdo přemůže hřích tím, že zůstane věrný.

Nakonec bychom se měli podívat na Zjevení 22:1-2. Když se Jan díval dopředu na nový svět, viděl toto:

I ukázal mi řeku vody života, čirou jako křišťál, která vycházela z trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed náměstí toho města, z obou stran řeky je strom života, nesoucí dvanáctero ovoce; každý měsíc vydává své ovoce a listí toho stromu slouží k léčení národů (Zjevení 22,1-2).

Perspektiva Nového zákona je jasná. Až se Kristus vrátí, aby dovršil své království, ti, kdo mu věří, vstoupí do ráje v Edenu. Satan bude rozdrčen pod našima nohama a my budeme jíst ze stromu života a žít navždy v novém Božím stvoření.

ZÁVĚR

V této lekci jsme viděli, že Mojžíš psal o Adamovi a Evě v zahradě, aby pomohl Izraelitům na cestě do zaslíbené země. Vyzval národ, aby se vrátil k událostem v rajske zahradě a zvrátil je. V mnoha ohledech je poselství této pasáže pro nás dnes velmi podobné. Když slyšíme Mojžíšovu výzvu Izraeli, aby postupoval vpřed směrem

k zaslíbené zemi, můžeme si uvědomit, že i my musíme sledovat a zvrátit kroky Adama a Evy. Když budeme důvěřovat Kristu a zůstaneme mu věrní, objevíme spásu ráje, ztraceného i nalezeného.

Dr. Richard L. Pratt, Jr. (Host) je spoluzakladatelem a prezidentem společnosti Third Millennium Ministries. Více než 20 let působil jako profesor Starého zákona na Reformovaném teologickém semináři a byl vedoucím katedry Starého zákona. Dr. Pratt je vysvěceným duchovním a hodně cestuje, aby evangelizoval a vyučoval. Studoval na Westminsterském teologickém semináři, získal titul M.Div. na Union Theological Seminary a doktorát ze starozákonních studií na Harvard University. Dr. Pratt je generálním editorem studijní Bible NIV Spirit of the Reformation a překladatelem New Living Translation. Je také autorem řady článků a knih, mezi něž patří například *Modli se s otevřenýma očima*, *Křesťanská apologetika*, *Najdi svou důstojnost*, *Dal nám příběhy*, *Komentář k 1. a 2. knize Letopisů* a *Komentář k 1. a 2. listu Korintským*.

SLOVNÍČEK

Dovršení – třetí a poslední fáze inaugurační eschatologie, kdy se Kristus vrátí a naplní konečný Boží záměr pro celé dějiny.

Trvání – druhá nebo střední fáze inaugurační eschatologie; období Božího království po prvním Kristově příchodu, ale před konečným vítězstvím.

Eden – hebrejský výraz znamenající „příjemný“ nebo „rozkošný“; název zahrady, kam Bůh původně umístil Adama a Evu.

Edin – termín v babylonském jazyce, který znamená „rovina“ nebo „rovina“.

Eufkrat – čtvrtý ze čtyř pramenů vytékajících z rajske zahrady; také současný název velké řeky na Blízkém východě.

Úrodný půlměsíc – oblast mezi Egyptem a Mezopotámií, ohraničená pouští na jihu a horami na severu.

Gichón – druhý ze čtyř pramenů vytékajících z řeky z rajske zahrady; protékal celou zemí Kúš.

Inaugurace – první fáze inaugurační eschatologie; vztahuje se k prvnímu příchodu Krista a ke službě jeho apoštolů a proroků.

Menora – Sedmiramenná lampa ve svatostánku

Mezopotámie – oblast ve východním Středomoří mezi řekami Tigris a Eufkrat.

Pišon – jméno prvního ze čtyř pramenů vytékajících z řeky z rajske zahrady.

Svatostánek – přenosný stan, v němž byla uchovávána Archa úmluvy a v němž Bůh projevoval svou zvláštní přítomnost Izraeli.

Tigris – třetí ze čtyř pramenů vytékajících z řeky z rajske zahrady; tekla podél východní strany Asuru; také současný název hlavní řeky na Blízkém východě.

Strom života – zvláštní strom v rajske zahradě, který měl moc dát věčný život těm, kdo z něj jedli.